

Plenum

Torsdag 14.11.2024 kl. 16.00—19.35

9. Verksamhetsberättelse 2023 dataombudsmannens byrå

Berättelse B 13/2024 rd

Utskottets betänkande FvUB 21/2024 rd

Enda behandlingen

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 9 på dagordningen presenteras för enda behandlingen. Till grund för behandlingen ligger förvaltningsutskottets betänkande FvUB 21/2024 rd. Nu ska riksdagen besluta om ett ställningstagande med anledning av berättelsen. — Debatt. Ledamot Hänninen, varsågod.

Debatt

19.26 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tietosuojavaltuutetun toimiston toimintakertomus 2023 muistuttaa meitä siitä, että turvallisuus ei ole itsestäänselvyys edes digitaalisessa ympäristössä. Tietoturvaloukkauksia ilmoitettiin viime vuonna yli 1 400 enemmän kuin edellisenä vuonna — yhteensä lähes 7 000. Tämä kasvu osoittaa, että digitalisaatio tuo mukanaan jatkuvasti uusia uhkia yksilöiden oikeuksille ja yhteiskunnan vauhdelle.

Tietoturvaloukkauksiin liittyvät uhkat ovat moninaisia. Yksittäisille kansalaisille ne voivat tarkoittaa henkilötietojen joutumista rikollisten käsiin, identiteettivarkauksia ja taloudellisia menetyksiä. Yrityksille loukkaukset voivat aiheuttaa suuria taloudellisia vahinkoja, liiketoiminnan keskeytymistä ja mainehaittoja. Jokaisen sektorin tietoturvauhat voivat horjuttaa kansalaisten luottamusta viranomaisiin ja pahimmillaan vaarantaa yhteiskunnan kriittiset toiminnot, kuten terveydenhuollon ja infrastruktuurin.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuus on kokonaisuus, joka ulottuu kyberavaruuteen ja digitaalisille alustoille. Työmäärä on lisääntynyt valtavasti mutta henkilöstöressurssit eivät. Tietosuojavaltuutetun kertomus nostaa esiin välttämättömän tarpeen lisätä resursseja valvontaan ja ohjaukseen. Jotta pystymme vastaamaan tämän päivän ja huomisen uhkiin, tarvitaan kansallista tahtoa ja kansainvälistä yhteistyötä, sillä kyberturvallisuudessa yksi heikko lenkki on uhka ja riski kaikille. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen.

19.28 **Eemeli Peltonen sd:** Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta on saanut valmiiksi mietintönsä tietosuojavaltuutetun toimiston toimintakertomuksesta vuodelta 2023. Kiitän valiokuntakollegoita, kuten edustaja Hännistä, tämän kertomuksen sujuvasta ja asiallisesta ja, uskallan sanoa, jopa antoisasta käsittelystä hallintovaliokunnassa. Käsittely herätti paljon ajatuksia siitä, mikä on tällä hetkellä tietosuojavaltuutetun työmäärä, minkälainen on

Punkt i protokollet PR 116/2024 rd

meidän tämän hetken tietosuojaan liittyvä lainsäädäntö niin täällä kansallisella tasolla kuin eurooppalaisellakin tasolla ja millaisia kehittämiskohteita siihenkin liittyy.

Kertomuksessa huoli herääkin juuri tietosuojavaltuutetun toimiston työmäärästä — siihen myöskin edustaja Hänninen erinomaisessa puheenvuorossaan hetki sitten viittasi. Hoidettavia asioita ja tehtäviä on toimistolla vuosi vuodelta enemmän, ja tämä kuormittaa myöskin tietosuojavaltuutetun toimiston henkilökuntaa, jonka hyvinvoinnista on totta kai kannettava myöskin suurta huolta, kun työmäärä toimistossa kasvaa.

Nykyisellä vaalikaudella, kun olen hallintovaliokunnassa saanut tutustua tähän tietosuojaan liittyvään problematiikkaan, käsitykseni on kirkastunut siitä, että meillä olisi kehitettävää tässä tietosuojaan liittyvässä sääntelyssä. Sitä tulisi mielestäni yhdenmukaistaa, ja sitä tulisi myöskin yksinkertaistaa niissä puitteissa, joita EU-tasoinen sääntely direktiiveineen ja asetuksineen meille täällä kansallisesti antaa. Tämän nykyisen lainsäädännön ja tulevan lainsäädännön soveltaminen nimittäin tuottaa yksityishenkilöille ja yhteisöille jo tälläkin hetkellä paljon päänvaivaa, jolloin sitten tulee ajankohtaiseksi kääntyä tietosuojavaltuutetun toimiston puoleen neuvon kysymiseksi. Tällaista neuvoahan voivat tulla kysymään ihan yksittäiset kansalaiset tai vaikkapa urheiluseuran edustajat tai vaikka kunnan edustajat, jotka omassa arjessaan ovat soveltamassa tietosuojaan liittyvää sääntelyä.

Ajattelenkin niin, että ehkä yksi ratkaisu tähän tietosuojavaltuutetun toimiston työmäärään olisi se, että mikäli tämä sovellettava lainsäädäntö ja siitä nousevat suositukset ja velvoitteet olisivat edes hieman yksinkertaisempia toteuttaa tavallisille ihmisille, yksityishenkilöille, yhteisöille ja yrityksillekin, niin ehkäpä se voisi osaltaan olla vähentämässä työmäärää, kun näitä erilaisia neuvontapyyntöjä, tukipyyntöjä ja avunpyyntöjä ei sitten tietosuojavaltuutetun toimistoon ihan yhtä lailla kohdistuisi kuin tällä hetkellä. Tietenkin on niin, että mikäli lainsäädäntöämme tältä osin lähdetäisiin yksinkertaistamaan tai selkeyttämään, niin sen pitäisi tapahtua niin, että me emme kuitenkaan tietosuojasta tinkisi, koska tietosuoja on totta kai myöskin perusoikeus.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände utskottets förslag till ställningstagande med anledning av berättelse B 13/2024 rd. Ärendet slutbehandlat.